

B.Sc. (Information Technology) 2nd Semester

PUNJABI COMPULSORY

Paper—II (i)

Time Allowed—Three Hours] [Maximum Marks—50

1. ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਨਿਬੰਧ ਦੇ ਵਿਸ਼ਾ-ਵਸਤੂ ਤੇ ਨੋਟ ਲਿਖੋ :
(ੳ) ਅਚੇਤਨ ਦਾ ਦੁਨਾ ਤੇ ਸੁਭਾਅ
(ਅ) ਅੱਖਾਂ। 10
2. ਪਠਾਣ ਦੀ ਧੀ ਕਹਾਣੀ ਦਾ ਸਾਰ ਆਪਣੇ ਸ਼ਬਦਾਂ ਵਿੱਚ ਲਿਖੋ।
10
3. ਵਿਧੇਤਰ ਤੋਂ ਕੀ ਭਾਵ ਹੈ? ਪੰਜਾਬੀ ਵਿੱਤ ਕਿੰਨੀ ਤਰ੍ਹਾਂ ਦੇ ਵਿਧੇਤਰ ਹਨ? ਉਦਾਹਰਨਾ ਸਹਿਤ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 5
4. ਨਾਂਵ ਵਾਕੰਸ਼ ਕੀ ਹੁੰਦਾ ਹੈ? ਪੰਜਾਬੀ ਨਾਂਵ ਤਾਕੰ: ਨੂੰ ਉਦਾਹਰਨਾਂ ਸਹਿਤ ਸਪਸ਼ਟ ਕਰੋ। 5
5. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕਿਸੇ ਇੱਕ ਉੱਪਰ ਪੈਰਾ-ਰਚਨਾ ਕਰੋ :
(ੳ) ਵੱਧ ਰਹੀ ਹਿੰਸਾ
(ਅ) ਕਿਸਾਨੀ ਸੰਕਟ
(ੲ) ਸੜਕ ਹਾਦਸੇ। 5

6. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆ ਪੈਰਾ ਪੜ੍ਹ ਕੇ ਪ੍ਰਸ਼ਨਾਂ ਦੇ ਉੱਤਰ ਦਿਓ :

ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਵਿੱਚ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਵਰਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਸਰਕਾਰ, ਸਿੱਖਿਆ, ਗ੍ਰੰਥਾਂ ਅਤੇ ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੇ ਆਮ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਿਪੀ ਹੈ। ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀਆਂ ਦੀ ਲਿਪੀ ਗੁਰਮੁਖੀ (ਫਾਰਸੀ-ਉਰਦੂ) ਹੈ। ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੜ੍ਹੇ ਕੁਝ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਦੇਵਨਾਗਰੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਵੀ ਕਰਦੇ ਹਨ। ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਸਕੂਲਾਂ ਵਿੱਚ ਪੜ੍ਹੇ ਕੰਪਿਊਟਰ ਜਾਣਦੇ, ਖਾਸ ਕਰਕੇ ਜਿਨ੍ਹਾਂ ਨੇ ਪਹਿਲਾਂ ਅੰਗਰੇਜ਼ੀ ਟਾਈਪ ਕਰਨੀ ਸਿੱਖੀ ਹੈ ਅਤੇ ਕਾਫੀ ਵਿਦੇਸ਼ ਵਸਦੇ ਸੱਜਣ-ਕਸਰ ਰੋਮਨ ਅੱਖਰਾਂ ਵਿੱਚ ਪੰਜਾਬੀ ਲਿਖਦੇ ਹਨ। ਸੋਸ਼ਲ ਮੀਡੀਆ (ਵੈੱਬ ਚੈੱਟ ਅਤੇ ਵਾਟਸ ਐੱਪ) ਉੱਪਰ ਵੀ ਕਈ ਲੋਕ ਰੋਮਨ ਲਿਪੀ ਵਰਤਦੇ ਹਨ। ਲਿਪੀਆਂ ਦੀ ਘੜਮੱਸ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਡਿਜੀਟਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਰੋਕ ਹੈ। ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਦੀ ਬਹੁਗਿਣਤੀ ਨੇ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਸਿੱਖੀ ਹੋਈ ਹੈ। ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਪੱਖ ਤੋਂ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਹੀ ਵਰਤਣੀ ਜਾਣੀ ਚਾਹੀਦੀ ਹੈ। ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਜ ਅਤੇ ਸਿੱਖਿਆ ਦੇ ਮਾਧਿਅਮ ਲਈ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਹੀ ਪਰਵਾਨਤ ਲਿਖੀ ਹੈ। ਇਸ ਲਿਪੀ ਦੇ ਧਾਰਮਿਕ, ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਅਤੇ ਸਿਆਸੀ ਪੱਖ ਵੀ ਹਨ। ਭਾਰਤੀ ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਬੈਠੇ ਬਹੁਤੇ ਪਰਵਾਸੀ ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਰਤੀ ਵੀ ਜਜ਼ਬਾਤੀ, ਧਾਰਮਿਕ ਅਤੇ ਸਭਿਆਚਾਰਕ ਸਾਂਝ ਕਾਰਨ ਇਸੇ ਲਿਪੀ ਨਾਲ ਜੁੜੇ ਹੋਏ ਹਨ।

(ੳ) ਗੁਰਮੁਖੀ ਲਿਪੀ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਿਸ ਭਾਸ਼ਾ ਲਈ ਕੀਤੀ ਜਾਂਦੀ ਹੈ ਅਤੇ ਇਹ ਕਿਹੜੇ ਲੋਕਾਂ ਦੀ ਲਿਪੀ ਹੈ?

- (ਅ) ਪਾਕਿਸਤਾਨੀ ਪੰਜਾਬੀ ਦੀ ਲਿਪੀ ਕਿਹੜੀ ਹੈ? (3)
- (ੲ) ਪੰਜਾਬ ਤੋਂ ਬਾਹਰ ਪੜ੍ਹੇ ਲੋਕ ਪੰਜਾਬੀ ਨੂੰ ਲਿਖਣ ਲਈ ਕਿਸ ਦੀ ਵਰਤੋਂ ਕਰਦੇ ਹਨ? (੯)
- (ਸ) ਪੰਜਾਬੀ ਭਾਸ਼ਾ ਦੇ ਡਿਜ਼ੀਟਲ ਵਿਕਾਸ ਵਿੱਚ ਕਿਸ ਚੀਜ਼ ਦੀ ਰੋਕ ਹੈ? (੯)
- (ਹ) ਸਰਕਾਰੀ ਕੰਮਕਾਜ ਲਈ ਕਿਹੜੀ ਲਿਪੀ ਪਰਵਾਨਤ ਹੈ? 5
7. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਅਖਾਣਾਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣ :
- (ੳ) ਉਹ ਕਿਹੜੀ ਗਲੀ ਜਿਥੇ ਭਾਗੋ ਨਹੀਂ ਖੜੀ।
- (ਅ) ਭੁੱਖੇ ਜੱਟ ਕਟੋਰਾ ਲੱਕਾ, ਪਾਣੀ ਪੀ ਪੀ ਆਫਰਿਆ
- (ੲ) ਉੱਠਿਆ ਆਪ ਤੋਂ ਨਾ ਜਾਵੇ, ਫਿੱਟੇਮੂੰਹ ਗੋਡਿਆਂ ਦੇ
- (ਸ) ਚੜ੍ਹਦੇ ਸੂਰਜਾਂ ਨੂੰ ਸਲਾਮਾਂ
- (ਹ) ਗੋਦੜੀਆਂ ਚ ਲਾਲ ਨਹੀਂ ਲੁਕਣੇ
- (ਕ) ਈਦ ਮਗਰੋਂ ਤੰਬਾ ਫੁਕਣੈ
- (ਖ) ਘੁਮਿਆਰੀ ਆਪਣਾ ਭਾਂਡਾ ਸਲਾਹੁੰਦੀ ਐ
- (ਗ) ਲੁੱਚਾ ਲੰਡਾ ਚੌਧਰੀ, ਗੁੰਡੀ ਰੰਨ ਪ੍ਰਧਾਨ। 5
8. ਹੇਠ ਲਿਖਿਆਂ ਵਿੱਚੋਂ ਕੋਈ ਪੰਜ ਮੁਹਾਵਰਿਆਂ ਨੂੰ ਵਾਕਾਂ ਵਿੱਚ ਇਸ ਤਰ੍ਹਾਂ ਵਰਤੋਂ ਕਿ ਅਰਥ ਸਪਸ਼ਟ ਹੋਣ :
- (ੳ) ਹਥੇਲੀ ਦੇ ਫੋੜੇ ਵਾਂਗ ਰੱਖਣਾ
- (ਅ) ਨੱਕ ਚਾੜ੍ਹਨਾ

(ੲ) ਇੱਟ ਨਾਲ ਇੱਟ ਖੜਕਾਉਣੀ

(ਸ) ਲਾਲ ਪੀਲਾ ਹੋਣਾ

(ਹ) ਅੱਖਾਂ ਚਾਰ ਹੋ ਜਾਣੀਆਂ

(ਕ) ਕੰਡ ਦਿਖਾਉਣੀ

(ੲ) ਢਾਤੀ ਡਾਹੁਣਾ

(ਗ) ਝੰਡੇ ਨਾਲ ਮੋਢਾ ਜੋੜਨਾ।

5